

## Dimissionstale 9. årgang 2025

Kære 9. årgang

Jeg har valgt at give denne tale til jer overskriften - Elsk verden!

Sidste år havde jeg i forbindelse med afholdelsen af klassekonferencer en skøn oplevelse. Til klassekonferencerne gennemgår vi klasse for klasse og årgang for årgang med fokus på, hvordan klasserne trives. Og da vi kom til jeres årgang, var meldingen fra jeres lærere, at her var fuldstændig ro på. Både for jer enkeltvis og for fællesskabet på årgangen.

Jeg må indrømme, at jeg smilede i mit indre.

Vi startede sammen her på Kochs Skole. I, i 0. klasse, og jeg som helt ny pædagogisk leder på Rød og Gul. Og det er ikke nogen hemmelighed, at jeg hurtigt lærte jeres klasser at kende. På Rød ”boede vi side om side”. Med mit kontor på Lille Rød kunne jeg følge lidt med i, hvad I lavede. Og på Gul havde jeg ofte min gang. For jeres klasse fik en lidt svær start, og jeg tilbragte en del tid både i klassen og sammen med jeres forældre.

Og nu sidder I her. I et stærkt fællesskab på tværs af klasserne på Rød og Gul. Nogle af jer kan måske knapt huske, hvorfra de andre klassekammerater kommer. Og I har fået etableret et sundt og stærkt fællesskab. Et fællesskab, der bærer præg af, at I tager vare på hinanden og respekterer hinanden og jeres indbyrdes forskelligheder.

Det sidste år har jeg igen haft fornøjelse af at komme tættere på jer. Nu som fejere på Rød og Gul etage. Og nogle gange, når jeg støder ind i jer, smiler jeg igen indvendig – fordi jeg ser de små mennesker, I var for 10 år siden, transformeret til imødekommende og ansvarlige unge.

Tænk sig, at det er 10 år siden, at I første skoledag stod med store øjne og små skoletasker på ryggen i Lille Gård. Spændte og sikkert også lidt nervøse.

Skolens vigtigste opgave er at få jer til at trives – enkeltvis og med hinanden. Og det hører jeg, at vi er lykkedes med. Og her taler jeg i høj grad til jeres forældre og lærere. Både de lærere, I har nu og dem, I har haft i de mindre klasser. For det er netop samarbejdet omkring jer og jeres klasser, der gør, at vi kan lykkes, særligt når noget viser sig ”lidt bøvet”.

Så skolens vigtigste opgave handler om meget andet end fag og pensum. Selvom jeg godt ved, at nok netop fagene og pensum har fyldt meget de seneste uger.

Men skolens opgave er helt grundlæggende at få jer til at elske livet. At give jer en oplevelse af, at I er værdifulde som mennesker, og at give jer troen på og modet til at gøre en forskel her i verden. Hannah Arendt, en tysk filosof, har formuleret det så fint. Hun sagde: ”Al undervisning

går ud på at få eleverne til at elske verden i en sådan grad, at de også vil tage ansvar for den". Og det er netop det, vi søger her på Kochs. At få jer til at elske verden – i det nære her på skolen, i hverdagen, i vores fællesskaber, men også med blik for verden omkring os. For indre glæde og motivation kommer af at give af sig selv til meningsfulde fællesskaber og projekter.

Og når jeg hører Simon, Mette og Lene fortælle om jeres årgang, så fremhæver de netop, at I er en årgang, der er engagerede. En årgang der vil NOGET. I er ambitiøse og vil noget med både hinanden og det faglige stof. I rummer alle, og I har stor respekt for hinandens forskelligheder. Sammen med Simon, Mette og Lene har I ofte talt om forpligtende fællesskaber. Fordi fællesskaber skaber tryghed og tilhørsforhold, men fællesskaber forpligter også.

Fællesskabet og fællesskaber er rammen om vores virke på Kochs Skole. Skolens struktur er bygget op om små fællesskaber. Rød, Gul, Grøn, Blå. Klasser og årgange. Og netop fællesskaber er afsættet til, at vi som mennesker kan trives og udvikles os. Via fællesskabet lærer vi at se verden fra andres perspektiv. Vi lærer at mærke vores egne følelser og forstå andres, og vi oplever, at læring giver mening, når det vi lærer skal bruges i det fælles.

Så på Kochs er vi hver dag optaget af at skabe stærke fællesskaber og meningsfuld læring. For det skaber forudsætningerne for, at I kan trives – og for, at I kan leve et godt og kærligt liv.

For nydeligt læste jeg i en lille bog om "Trivsel". Heri beskriver Lene Tanggaard, en anerkendt forsker i læring, trivsel mv, at det er vigtigt at man tager afsæt i en forståelse af trivsel som en relationel størrelse. Trivsel bor ikke inde i den enkelte. Trivsel skabes i de sammenhænge, vi indgår i og finder sted i relationer og konstellationer af personer-steder-kontekster. Trivsel kan således også forsvinde, hvis ikke vi er båret i stærke fællesskaber.

Som de fleste af jer sikkert ved, har der de senere år været mange drøftelser af, hvordan unge i Danmark trives. Nogle taler om en trivselskrise, andre om at det ikke står så skidt til endda. Og tidligere på året udkom trivselskommissionen med en lang rapport om, hvordan man kan forstå unges trivsel i Danmark. Kommissionen kom også med en række anbefalinger til, hvordan vi på skoler og som forældre kan understøtte unges trivsel. Jeres trivsel.

Rapporten peger på meget, måske også noget vi langt hen ad vejen godt vidste. Men det er godt at blive mindet om, at vi skal understøtte stærke venskaber og fællesskaber. Trygge relationer til de voksne, jeres selvværd og tro på egne kompetencer samt oplevelsen af mening. Med troen på jeres kompetencer bliver I i stand til at håndtere udfordringer. Og de vil opstå, udfordringerne, som noget naturligt, som en del af livet.

Og når jeg taler med lærerne, er det tydeligt, at jeres fællesskab har været båret af trygge relationer. Til hinanden og til de voksne. I har i store grupperinger haft særlige trygge relationer. Jeg tror, lærerne kaldte det "kærlighedsgrupper". Men jeg kan også høre, at I har en meget høj rummelighed overfor hinanden, og at der er plads til alle. Og I har haft det sjovt sammen, samtidig med, at det faglige har fået lov til at fylde. I beskrives som både humoristiske, fagligt

ambitiøse og engagerede. Med tiden er I endda blevet rigtig gode til at skelne mellem, hvornår I skal lave sjov, og hvornår I skal arbejde seriøst. Ja, faktisk siger lærerne, at I elsker at lære noget. Måske også derfor er I blevet en faglig dygtig årgang.

Som et eksempel på jeres fællesskab og engagement nævner lærerne jeres ski-lejr. Her mødte I talstærkt op til "morgen-ski" kl. 7.30. Ikke fordi I skulle, men fordi I gerne ville – ud at stå på ski – SAMMEN. Fordi I hyggede jer. Havde det sjovt og ville suge alt ud af jeres tur. Halvdelen af jer havde aldrig stået på ski før, og alligevel blev stort set alle glade for at stå på ski. Så som Mette sagde til mig, så havde I en vanvittig sej skitur – også de mere forsigtige af jer.

Og så er vi tilbage ved Hannah Arendts udsagn om, at vi skal klæde jer på til at elske livet. For med en kærlighed til livet, med troen på, at netop I gør en forskel, kan I bedst bidrage til det fælles - til at gøre verden til et bedre sted.

Og på Kochs Skole søger vi at danne jer, så I kan tage et medansvar for verden omkring os – både lokalt og globalt. Vores mål er, at I kommer til at hvile i jeres eget værd som mennesker, men også at I aktivt kan bidrage til samfundet omkring os. Ved at samarbejde, tænke selvstændigt og kreativt. Verden har brug for unge, der tør vise mod. Der tør tro på, at vi sammen kan gøre en forskel. Vi kan måske ikke løse de aktuelle konflikter i verden alene ved troens kraft. Det samme gælder for klimaudfordringerne. Men som mennesker har vi altid været drevet af troen på og håbet om at kunne overvinde forhindringer og skabe et bedre samfund. Det kalder på unge, der tager ansvar i fællesskaber, der tør bidrage med viden og holdninger.

På jeres årgang har flere af jer haft en finger med i spillet ift. at tænke og tegne Grønnegården, som lige nu er under opførelse her bag os. Det er et eksemplarisk eksempel på, hvordan I har været med til at påvirke vores lille skole og vores lokalmiljø. Men også et eksempel på, at I har haft noget større for øje – nemlig biodiversitet og bæredygtighed.

Og her vil jeg igen vende mig mod Lene Tanggaard. I bogen "kollektiv kreativitet" taler hun for, at det i fremtiden bliver endnu mere vigtigt, at vi i skolen og i livet generelt har fokus på det, vi er fælles om, og det vi sammen kan skabe. For, som hun skriver, så skal vi kunne leve sammen på tværs af forskelle, og vi skal kunne organisere os klogt for at kunne løse nogle af de store udfordringer, vores verden står overfor. Og her er arbejdet med kreativitet som et "vi-fænomen" en vigtig vej, fordi arbejdet med kollektiv kreativitet er med til at løfte og skubbe til den enkeltes bidrag til det fælles. Arbejdet med Grønnegården er et skønt eksempel på dette.

Kollektiv kreativitet handler om, at skolen og fagene skal åbne sig for jer elever gennem eksperimenterende, legende og praktisk undervisning, så jeres nysgerrighed vækkes, og I får fornemmelsen af, at I har kapacitet til at fremstille noget i fællesskab. Men det handler også om, at det legende og eksperimenterende skal puttes ind i faste rammer med gentagelser og tryghed. Det håber jeg, I har oplevet, at vi har forsøgt at skabe i jeres skolehverdag på Kochs.

Inden koret skal synge *Danmarkssangen* af Gnags, som netop hylder mangfoldigheden, vil jeg slutte af med lærernes tanker om jeres læring. Jeg spurgte dem forleden om, hvad de tror, I tager med jer her fra Kochs. Svarene var:

”En følelse af, at I godt kan”

”Og med en viden om, hvordan I hver især lærer”

”Samt med en erfaring for, at I kan mere, end I måske umiddelbart tror”

Hvis dette er, hvad I tager med jer ud i jeres kommende fællesskaber, nemlig en grundfølelse af, at I godt kan og en bevidsthed om jeres egne veje til læring, så er jeg sikker på, at I kommer til at trives og bidrage til det fælles – og til en bedre verden.

Så kære 9. årgang – Elsk livet. Dyrk jeres fællesskaber. De er adgangsbilletten til trivsel, læring og fælles problemløsning.

Og TAK for et utrolig fint samarbejde - til jer, jeres forældre og alle de lærere, der har bidraget til, at I i dag forlader Kochs Skole som unge med gå-på-mod og handlekraft.

Og lad os nu hylde mangfoldigheden sammen med Gnags og koret!